

“El futur és continuar apostant per la qualitat”

Miquel Serra i Magraner és el director del ‘Diari de Balears’, el rotatiu mallorquí que la setmana passada complí el seu cinquè aniversari. És el primer i únic diari en català de la història de Balears. Serra analitza el seu diari, el mercat, el panorama de les empreses mediàtiques i, també, el pensament únic que comença a veure’s a la premsa.

És inevitable aprofitar l’avenç de l’aniversari per fer la tòpica pregunta: balanç?
—N’hi ha tants, de balanços que es poden fer...

—Anem al més evident: el periodístic.

—Per dir-ho breument i, potser recorrent també una mica al tòpic, podria dir que és una experiència engrescadora i difícil.

—Doncs parlem de la part difícil, que és la que més curiositat inspira sempre.

—És difícil perquè els diaris en espanyol ens duen tanta distància...

—Tiratge, vendes?

—De difusió, de vendes... però crec que sobretot la distància s’estableix quant a la disponibilitat de recursos, que en el seu cas és, comparat amb el nostre, immensa i això es nota molt.

—Recursos com ara quins?

—Recursos d’informació de tot tipus que superin l’estricta àmbit d’actuació de la redacció pròpia. Vull dir que qualsevol diari en espanyol té al seu abast, indistintament de l’àmbit geogràfic en el qual actua, una gran quantitat d’informació a través de les agències, mentre que nosaltres no disposem d’una agència pròpia, nostra, vull dir del nostre àmbit cultural i lingüístic, amb la nostra visió del món, que ens informi del que passa a Madrid, a Barcelona, a Palma o a la ciutat de Nova York. Aquest és un problema important al qual ens hem d’enfrontar cada dia.

—I té a veure potser també amb, diguem-ne, la clientela respectiva?

—Evidentment també és així. Nosal-

les ens dirigim a una minoria social que coneix, és capaç d’usar i empra habitualment el català. No ens hem d’enganyar. Hi ha poca gent amb aquesta capacitat i voluntat. Això ens porta a sortir cada dia al mercat amb un hàndicap que un diari en espanyol no és que no el tenguim, és que ni tan sols té la consciència que tal problema pugui existir. A nosaltres, en canvi, és un fet que ens marca molt l’actuació.

—Tornem al món de les agències.

—És que aquest és un problema enorme perquè et trobes que comparteixes les mateixes agències que qualsevol altre diari, i resulta que com a diari, per la teva magnitud, univers al qual et dirigeixes i altres característiques, resulta que necessaries altres tipus de recursos d’aquesta mena.

—Parlant de característiques, la dels professionals capacitats en català és una assignatura aprovada? Li ho dic perquè no eren pocs, abans de l’aparició del *Diari de Balears*, els qui ho dubtaven.

—És clar que tenim professionals, i bons. El problema no és que no n’existixin, que n’existeixen. El problema és que nosaltres tenim una estructura modesta i els recursos financers són els que són i això ens porta a no disposar de la quantitat d’efectius de plantilla que requeriríem, mentre que els diaris en espanyol tenen molt més ben cobertes les seves necessitats també en aquest aspecte.

—Seguint amb les característiques, quina és la, per dir-ho així, marca de la casa? Allò que identifica i fa dife-

“El ‘Diari de Balears’ és una experiència periodística engrescadora i difícil. Fora del Grup Serra seria molt més difícil. Ara, econòmicament, no és un diari rendible”

rent, al seu parer, el *Diari de Balears*?

—Naturalment la primera i més òbvia és la llengua que ens diferencia de tots els altres diaris. En segon lloc crec que les nostres pàgines d'opinió, que són molt bones. Som molt conscient que són dos elements diferenciadors importants, però en canvi ens manca la capacitat de poder disposar de més recursos, de màrqueting, de més productes informatius complementaris... és clar, fem feina amb uns recursos molt inferiors a la resta de diaris.

—Seguim amb el balanç. Ara per centrar-nos en l'aspecte empresarial.

—El *Diari de Balears* és una aventura absolutament deficitària. Només és possible a partir de les sinergies que es produeixen dins el nostre Grup [el Grup Serra que edita també el diari *Última Hora*, el *Majorca Daily Bulletin*, diversos setmanaris, té la cadena radiofònica *Última Hora Radio*, i les de televisió *TeleNova* i *Antena 3 TV-Mallorca*]. Per al nostre Grup és molt interessant. I crec que socialment també perquè feia falta tenir aquest diari. Ara, econòmicament, no és un diari rendible. Si estigués fora de l'estructura del Grup possiblement tendria encara més dèficit i més dificultats.

—Crec que un diari en català per si sol no tendria futur a Mallorca i a Balears?

—Difícilment. S'ha de tenir en compte que el Grup permet ancorar el diari dins d'una estructura empresarial i informativa molt sòlida. També és cert, però, que avui dia els mitjans tècnics permeten el que només fa deu anys era impossible. Avui es pot fer un diari amb molta menys gent de producció que abans. Vist des d'aquest punt de vista és evident que ara és més fàcil que no abans, però el problema, el greu problema, és trobar la rendibilitat. I per aquí és per on seria molt difícil la supervivència. En el nostre cas les sinergies que es produeixen dins el Grup Serra ens donen un gran avantatge. Però així i tot no és suficient i, si més no en alguns aspectes, cal anar a cercar llaços amb premsa de fora.

—Vol dir arribar a acords amb altres diaris en català del Principat?

—Sí. Crec que és lògic que intentem arribar a establir llaços amb la premsa que, a pesar de tenir perspectives i característiques diferents o específiques de cada un, mantenim uns condicionants semblants sobretot davant la progressiva globalització, la concentració d'empreses... Per als diaris en català serà difícil si no establim col·laboracions que ens complementin a cada un i ens enriqueixin a tots.

—Està mantenint ara mateix, el *Diari de Balears*, contactes en vistes a arribar a acords de col·laboració?

—Tenim contactes, sí. A pesar de la distància geogràfica, i a pesar de la nostra pròpia característica d'estar inserit dins d'un grup i no ser només una empresa d'un sol diari, tenim contactes. Tot i aquestes diferències a les quals m'he referit, hi ha espais d'interès comú en els quals crec que és possible arribar a establir sinergies.

—El *Diari de Balears*, com el seu nom indica, és de tot Balears?

—Distribuïm a totes les Balears. Ara, la presència informativa generada a les altres illes és puntual. Crec que és comprensible, perquè encara estam consolidant-nos a Mallorca. Seria temerari pensar de fer aquest tipus de penetració a Menorca i Eivissa sense consolidar-nos a Mallorca.

—El mercat de premsa a Balears s'eixampla en general i, si és així, com afecta el seu diari?

—Potser és cert que existeix un eixamplament del mercat, encara que jo no el veig gaire clar. Però seria una ampliació fruit de la gran immigració existent, la qual, quasi ni cal dir-ho, consumiria premsa en espanyol. Per a nosaltres l'únic eixamplament potencial seria el derivat de l'increment de l'ús social del català gràcies a l'ensenyament. Però és un fenomen recent. En qualsevol cas sí que estic segur que el repte nostre és ser un producte interessant, de qualitat, consistent, que estigui a l'alçada de qualsevol altre producte que sigui en espanyol. Això requereix d'inversió, de promocions diverses... i sobretot d'anar a poc a poc, passa a passa, consolidant el que es va assolint. El nostre futur és la qualitat i la consolidació de cada passa que feim. Anar a cercar lectors desafortunadament implicaria unes inversions que difícilment es justificarien pels rèdits obtinguts. Per això no hem de perdre la perspectiva de la nostra modèstia, tot i que tampoc això no vol dir renunciar a res.

—En moments de concentració, com passa actualment en el panorama mediaticoesempresarial, el seu diari ha estat objecte del desig per alguna de les empreses existents?

—No. El *Diari de Balears* tot sol, no. No crec que nosaltres siguem interessants per a aquestes grans empreses que compren. Potser perquè estam dins el Grup Serra, dins el qual, per dir-ho d'aquesta manera, l'estendard és el diari en espanyol *Última Hora*. I aquest sí que ha tengut ofertes, i moltes i des de sempre. Però la nostra és una empresa que té clara voluntat de continuïtat.

—Parlem del tracte que rep el *Diari de Balears* provinent de les institucions

—Seria il·lògic que el govern de Progrés actual no tengués una mica de la sensibilitat que li faltava a l'anterior, i no només cap al *Diari de Balears* sinó cap a tota la premsa en català.

—Com ha notat el canvi polític ocorregut a Balears el 1999?

—Nosaltres érem considerats per

JOAN CELRÀ

"Existeix, sí, una sintonia amb el Pacte de Progrés. Si més no, pel fet que l'actual govern té una sensibilitat cap a la llengua més en línia amb el deure estatutari de promocionar-la."

l'anterior govern, del Partit Popular, com una mena d'enemic mediàtic. Una idea totalment equivocada, per la seva part, però era així. Afortunadament avui dia hem establert unes sintonies favorables. Ara, això no lleva que el *Diari de Balears* manté, quan així ho creu oportú, un to crític cap a l'executiu del Pacte de Progrés. Però existeix, sí, aquesta sintonia. Si més no pel fet que l'actual govern té una sensibilitat cap a la llengua més en línia amb el deure estatutari de protegir-la i promocionar-la.

—Ara fa dues setmanes es constituí a Palma l'Associació Europea de Diaris en Llengües Minoritàries i Minoritzades, de la qual el *Diari de Balears* en va ser l'amfitrió. Quins són els objectius marcats? Quina efectivitat pot tenir?

—La perspectiva de futur immediat és crear l'estructura amb l'objectiu de mantenir contactes periòdics entre tots els diaris per tal d'intentar obtenir rendiments complementaris, com és ara intercanviar informacions, recursos gràfics, etc. Això, diríem, seria la possibilitat de concreció de la col·laboració periodística. Però després hi ha un objectiu més ample, potser més difícil, i imprescindible, com és inten-

tar exercir de vertader *lobby*. Per ventura de *lobby* petit, modest, però del que es tracta és d'intentar tenir verdadera capacitat de ser escoltats pel poder europeu a Brussel·les. Ara per ara es tracta de fer-nos sentir, de fer saber a les instàncies europees que existim. Que som petits? Sí. Que comparats amb els grans grups mediàtics, som molt modestos? Sens dubte. Però existim i tenim dret que se'ns respecti i que se'ns accepti. No que se'ns ignori. Aquesta associació és per a això. Per a fer-nos sentir davant les instàncies europees. Convertir-nos, en definitiva, en interlocutors vàlids, en la mesura de les nostres possibilitats, i que no tot siguin les influències dels grans grups mediàtics establerts.

—En relació a aquestes grans empreses, el panorama mediaticoesmpresarial espanyol també està prou mogut.

—Més enllà de la globalització informativa, no hi ha dubte que estam immersos també dins un procés de concentració creixent de les empreses de comunicació. Realment les empreses familiars com la nostra som una excepció. [El Grup Serra va ser fundat per Pere Serra Bauzà, pare de Miquel Serra Magraner, director del *Diari de*

Balears i al mateix temps director general de Publicacions del Grup; les seves germanes també ocupen, amb altres persones, llocs directius: Carme Serra és directora de publicitat i vendes, i Paula Serra és la directora de mitjans audiovisuals: la ràdio i les dues televisions; d'aquí la consideració que fa Serra d'empresa familiar.] Fins i tot diria que... home, potser no arribaré a dir que som una empresa molesta, però sense cap mena de dubte sí que som dissonants. I aquesta característica que ens dona la independència a la vegada ens provoca problemes, dins d'un panorama cada cop més concentrat. Per exemple, pràcticament tots els diaris compren el paper en grans grups. Nosaltres no. Som tots sols. Què passa? Que tenim grans problemes per a adquirir paper perquè a pesar de comprar-ne molt, és molt poc comparat amb les compres que fan els grans grups que poden tenir al seu costat dotze, quinze o vint diaris regionals, o menys però de gran tiratge a tot l'estat. De cada vegada aquesta independència es fa més difícil de mantenir. I el futur va clarament cap a una major concentració alimentada per negocis suplementaris i interessos d'influències diferents als que estrictament es poden considerar com a periodístics.

—I, així, la manera de servir informació i opinió, cada vegada...

—Més uniforme. I més única, és clar.

—Una mostra de la qual és tot el que fa referència al País Basc i aquests últims dies també a les seves eleccions?

—És indiscutible que així ha estat i és ara mateix. És una visió bastant aclaridora del que és el pensament únic actualment i de com actua. És veu com quan cal fa ús de tots els mitjans que té al seu abast.

—Si hem començat amb una pregunta tòpica, podem acabar amb un interrogant típic: quin és el futur que té el *Diari de Balears*?

—El nostre futur és la continuïtat, i continuar apostant per la qualitat del producte i l'enriquiment constant del *Diari de Balears*.

Miquel Payeras